

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 6134 / 2024

Onderwerp: Kadernota 2025

Auteur	: Marc van der Straaten
Domein/team	: Dienstverlening / Financiën
E-mail	: Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Kadernota 2025

Voorstel

1. De Kadernota 2025 vast te stellen
2. In te stemmen met de daarin opgenomen financieel technische uitgangspunten.
3. Het college opdracht te geven om aan de hand van de in de Kadernota beschreven kaders de Programmabegroting 2025 op te stellen.
4. De 15e begrotingswijziging 2024 vast te stellen

Inleiding

Met dit voorstel leggen wij u de Kadernota 2025 voor. Daarin presenteren we de bestuurlijke keuzes voor de tweede helft van deze bestuursperiode, het actuele financiële beeld en de financiële kaders die we willen hanteren bij het opstellen van Programmabegroting 2025-2028. In de bestuurlijke hoofdlijn van de Kadernota nemen wij u mee in onze afwegingen om verder te kijken dan alleen het realiseren van het uitvoeringsprogramma. We willen ook al een beweging in gang zetten voor een mooier, schoner en sterker Maashorst in 2050.

Structureel sluitende Kadernota / programmabegroting

Dankzij een solide financieel beleid in de afgelopen jaren is Maashorst een financieel gezonde gemeente. Een structureel sluitende programmabegroting in alle jaren is één van de ambities in uw bestuursakkoord. Door een aantal autonome en mondiale ontwikkelingen, is die ambitie voor de komende programmabegroting 2025, net als in 2024, niet haalbaar. Dat wordt vooral veroorzaakt door de bekende ravijnjaren 2026 en 2027. Ook de jaren 2025 en 2028 zijn in de Kadernota 2025 niet structureel sluitend zonder het nemen van extra dekkingsmaatregelen.

Beoogd effect

Uw raad is geïnformeerd over de beweging die het college in de tweede periode van de bestuursperiode in wil zetten inclusief de bijbehorende financiële keuzes en geeft het college richting voor de later op te stellen Programmabegroting 2025.

Argumenten

1.1 Vasthouden aan hoge voorzieningenniveau ondanks nieuwe financiële werkelijkheid

De financiële toekomst van Maashorst ziet er anders uit dan voorheen. Na het laatste P&C-product, de 2e tussentijdse rapportage, zijn er diverse raadsbesluiten genomen met financiële gevolgen die in deze Kadernota opgenomen worden. In veel van die voorstellen werd als kanttekening ook gemeld dat nieuwe financiële lasten ook betekent dat er later nieuwe dekking gevonden moet worden. Naast deze raadsbesluiten zijn er ook een aantal autonome ontwikkelingen die een effect op de Kadernota hebben. Soms zijn dat wettelijke verplichtingen of nieuwe financiële effecten van bestaand beleid, bijvoorbeeld onderhoud openbaar groen. Daarnaast heeft ook de gemeente te maken met een stijgend prijspeil bij de uitvoering van onze taken. Op deze autonome ontwikkelingen hebben we weinig invloed. Toch wil het college vasthouden aan de ambities om te werken aan een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is en waar inwoners, ondernemers en bezoekers genieten van een hoog voorzieningenniveau.

1.2 De toekomst van Maashorst vraagt nu een beweging te maken

Het college wil de tweede helft van deze bestuursperiode gebruiken om het uitvoeringsprogramma voor 100% te realiseren. Daarnaast is het moment twee jaar na de start van deze gemeente ook geschikt om verder vooruit te kijken. Waar komen we vandaan, welke ontwikkelingen zien we op ons afkomen en waar wil Maashorst in 2050 staan? Dit college wil nadrukkelijk 'toekomstdenken' en heeft daarbij een focus op positieve gezondheid en samenredzaamheid. Daarnaast moeten besluiten die we nu nemen ook waarde toevoegen om Maashorst mooier, schoner en sterker te maken.

1.3 Ook de organisatie heeft een impuls nodig voor de toekomst

De beweging die dit college wil inzetten, vraagt om een andere manier van besturen en om een organisatie die in staat is om mee te bewegen met de ontwikkelingen. Een organisatie die naast het reguliere werk ook aan de slag gaat met de transitie van het landelijk gebied, het bevorderen van de gezonde leefomgeving door een meer integrale aanpak samen met onze partners. Tegelijkertijd blijkt dat de personele capaciteit van onze organisatie beduidend kleiner is dan vergelijkbare gemeenten. Willen we de dienstverlening voor onze inwoners op het hoge peil houden en als organisatie ook aan de slag gaan met de genoemde beweging, dan is een structurele en incidentele investering in de organisatie nodig.

1.4 Zonder maatregelen kan het structurele tekort in 2025 en 2028 niet worden gedicht.

Om ervoor te zorgen dat zeker 2025 en 2028 structureel sluitend worden, we het hoge voorzieningenniveau van Maashorst vasthouden én we ons voor kunnen bereiden op de transitie in de toekomst, zijn maatregelen onontkoombaar. We willen echte bezuinigingen die directe gevolgen hebben voor onze inwoners, verenigingen etc. voorkomen.

We kiezen daarom voor andere dekkingsmaatregelen in voor de periode 2025 – 2028 structureel begrotingsruimte te scheppen realiseren:

- Kritisch kijken naar uitgaven: we vangen stijgende kosten voor ontwikkelingen en projecten zoveel als mogelijk binnen bestaande programmabudgetten op en we zoeken nadrukkelijk naar mogelijkheden om de kosten te drukken door projecten of plannen binnen de bestaande programmabegroting op te vangen en door nog meer kostenbewuste keuzes te maken.
- Inzetten algemene reserve: sinds kort bestaat voor gemeenten de mogelijkheid om de algemene reserve in te zetten voor dekking van structurele lasten. Op deze manier kunnen we dankzij onze algemene reserve de gevreesde ravijnjaren overbruggen. Met alle voorstellen tot en met deze Kadernota onttrekken we € 23,1 miljoen aan de algemene reserve. Een toelichting hierop vindt u in bijlage 4 van deze Kadernota.
- Eenmalig niet indexerend van algemene budgetten: ons jaarrekeningresultaat is tot nu toe altijd positief. Met die wetenschap is het verantwoord om nu eenmalig niet te indexerend van algemene budgetten in de begroting. Dit levert een structureel voordeel op van € 750.000. Alle andere budgetten in de begroting worden wel gewoon geïndexeerd volgens de afgesproken lijn in de financieel technische uitgangspunten. Dit betekent dus wel een indexering van subsidies, bijdragen gemeenschappelijke regelingen, onze tarieven en belastingen, contractafspraken, energielasten etc.
- Het verhogen van de OZB: ons uitgangspunt blijft dat we een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau willen handhaven tegen zo laag mogelijke gemeentelijke lasten voor onze inwoners. Door jarenlang de OZB enkel te indexerend, staat Maashorst landelijk gezien onderaan de lijsten met lastendruk voor inwoners. Met het oog op stijgende prijzen voor onze voorzieningen en de financiële onzekerheden voor de komende jaren, stellen we voor om de OZB in 2025 vooralsnog met 10% te verhogen bovenop de gebruikelijke indexering (3,48%). De lastendruk voor onze woningeigenaren neemt hiermee met gemiddeld circa €30 per jaar toe. Voor de jaren daarna stellen we een jaarlijkse verhoging van 2% extra bovenop de dan geldende indexering voor tot 2028. In bijlage 2, "ontwikkeling lastendruk" van de Kadernota is een uitleg opgenomen die ingaat op deze stijging en onze tarieven in vergelijking met regiogemeenten etc. Na deze maatregelen is 2028 ook sluitend.

2.1 / 3.1 U heeft als raad het budgetrecht en stelt kaders vast voor de Programmabegroting.

Het budgetrecht schrijft voor dat u als raad bepaalt welke bedragen we als gemeente beschikbaar stellen. Met andere woorden: u geeft opdracht aan het college om met die budgetten de afgesproken doelstellingen te realiseren. Het college hanteert de door u vastgestelde kaders bij het opstellen van de Programmabegroting.

Kanttekeningen

1.1 De jaarschijf 2028 is maar net sluitend.

2028 sluit maar met ruim een ton voordelig. Die marge is flinterdun en bij de eerste de beste tegenvaller zal dit nadelig worden. Afhankelijk van interne en externe ontwikkelingen kan dit bij de begroting 2026 een probleem worden. We moeten voorkomen dat 2028 in de loop van het jaar nadeliger wordt en nieuwe keuzes uitstellen tot de kadernota 2026.

1.2 De uitkomst van de meicirculaire is nog niet bekend

De financiële uitkomst en alle argumenten en kanttekeningen gelden op dit moment voor de kadernota. Onlangs is de voorjaarsnota uitgebracht door het kabinet. Hoe dit voor ons uitwerkt is nog niet bekend. We verwachten dat er door het Rijk uitsluitel gegeven wordt over extra middelen voor gemeenten in de mei- of septembercirculaire. De meicirculaire wordt verwerkt in de programmabegroting 2025. Zodra de uitkomst van de meicirculaire bekend is (ergens in juni) zal duidelijk zijn in hoeverre onze inkomsten wijzigingen en daarmee wellicht ook ons dekkingplan herzien moet worden. Dat zal een plek krijgen in de programmabegroting 2025. Overigens voldoen we, ook met een niet voor alle jaren structureel sluitende begroting, gewoon aan de voorschriften van onze toezichthouder zolang het eerste en/of laatste jaar sluitend is.

Financiën

De uitkomst van de kadernota 2025 is, inclusief de 1^e tussentijdse rapportage, in hoofdlijnen terug te vinden in het hoofdstuk “financiële hoofdlijn” en meer in detail in de “Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingplan” in het boekwerk en de begrotingsapp. Samenvattend is de uitkomst, vóór inzet dekkingmaatregelen als volgt:

(x 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
structureel	-2.066	-2.159	-11.308	-9.641	-2.178
incidenteel	-625	-2.528	-2.884	-250	-250

Dekkingvoorstel (voor uitgebreide toelichting zie de kadernota, onder financieel beeld):

Incidenteel:

1. Incidentele uitgaven worden standaard gedekt uit de algemene reserve. Dat wijzigt nu niet.

Structureel:

1. Niet toepassen van indexering uitgaven in 2025. Dit betreft de “normale” uitgaven en niet subsidies, GR'en etc. Zie de toelichting onder financieel beeld Kadernota.
Deze dekking is 750K structureel
2. Extra verhogen, bovenop de index van 3,48%, met 10% OZB in 2025 en 2% in 2026, 2027 en 2028. Dit levert een structureel voordeel op van 1,5 miljoen in 2025 oplopend tot bijna 1,6 miljoen in 2028.

Deze maatregelen leveren de volgende financiële stand op:

(x 1.000)		2025	2026	2027	2028
structureel		-2.159	-11.308	-9.641	-2.178
dekking:					
niet indexeren		750	750	750	750
extra OZB		1.500	1.530	1.560	1.591
saldo		91	-9.028	-7.331	163

Conclusie is dat 2025 en 2028 (net) sluitend zijn.

Deze uitkomst van de Kadernota is financieel de basis voor de programmabegroting 2025.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Participatie

Op 29 mei organiseren we op uw verzoek een informatieavond over de Kadernota 2025. Inwoners en ondernemers kunnen die avond hun wensen t.a.v. van ons beleid met u delen. Het is aan uw raad om die bij de behandeling van de Kadernota 2025 te betrekken.

Communicatie

De Kadernota wordt in de vergadering van 4 juli besproken door de raad. Die behandeling is uitgebreider dan voorgaande jaren. Er vinden algemene beschouwingen plaats.

Vervolg

Op 29 mei organiseren we een informatieavond ter voorbereiding van de Programmabegroting 2025 voor inwoners en ondernemers. Zij kunnen die avond hun wensen aangeven voor het gemeentelijk beleid. Het is aan uw raad om bij de behandeling van de kadernota op 4 juli te besluiten of we nog zaken moeten opnemen van de gedane suggesties tijdens deze informatieavond.

Verstrekken Kadernota aan gemeenteraad (via griffie)	21 mei
Technische vragen stellen door gemeenteraad	Uiterlijk 29 mei
Inspreekavond inwoners/bedrijven	29 mei
Verstrekken antwoorden technische vragen aan de raad (via de griffie)	5 juni
Raadsleden geven aan of zij verdiepende vragen hebben n.a.v. beantwoording technische vragen	10 juni voor 9:00 uur
Raadsinformatieavond beantwoording verdiepende vragen	10 juni
Behandeling kadernota cie S&B	13 juni
Behandeling kadernota auditcie en cie REF	20 juni
Algemene beschouwingen en behandeling kadernota in de raad	4 juli

De volgende stap is dat het college de vastgestelde Kadernota verwerkt in de programmabegroting 2025.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. De 15^e begrotingswijziging 2024

Bijlagen ter informatie

1. Pdf Kadernota 2025
2. Link naar de begrotingsapp/kadernota [Kadernota 2025 | Kadernota 2025 | Maashorst \(begrotingsapp.nl\)](#)

Uden, 21 mei 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas

